

**CONSILIUL NAȚIONAL AL
PERSOANELOR VÂRSTNICE**

**Coordonatele
nivelului de trai
al pensionarilor
din România**

**Iulie
2 0 1 2**

Cuprins

1.	Caracteristici ale gospodăriilor de pensionari.....	3
2.	Veniturile gospodăriilor de pensionari.....	5
3.	Consumul alimentar exprimat în calorii și factori nutritivi.....	7
4.	Cheltuielile gospodăriilor de pensionari.....	8
5.	Evoluția coșului mediu efectiv de consum lunar și a nivelului minim de subzistență și de trai decent, respectiv a numărului pensionarilor aflați sub aceste praguri.....	12
6.	Veniturile pensionarilor față de pragurile de sărăcie.....	16
7.	Evoluția puterii de cumpărare a pensiilor.....	18
8.	Concluzii.....	20
9.	Propuneri.....	28
10.	Bibliografie.....	33

ANEXE

1.	Numărul de pensionari de asigurări sociale de stat, pe județe la nivelul lunii mai 2012.....	34
2.	Valoarea coșului mediu efectiv de consum al gospodăriilor de pensionari.....	35
	• Pensionarul singur.....	35
	• Familia formată din 2 pensionari.....	37
3.	Gruparea pensionarilor de asigurări sociale de stat și agricultori pe niveluri de pensii, la nivelul prețurilor lunii mai 2012.....	39
	3.1. Gruparea pensionarilor de asigurări sociale de stat.....	41
	3.2. Gruparea pensionarilor de agricultori.....	43
4.	Propunere privind coșul minim de consum lunar pentru pensionarul singur din mediul urban, la nivelul prețurilor lunii mai 2012.....	45
5.	Majorările de prețuri la principalele produse alimentare, nealimentare și servicii care au condus la scăderea puterii de cumpărare a pensionarilor în perioada octombrie 2011 - mai 2012.....	47

CARACTERISTICI ALE GOSPODĂRIILOR DE PENSIONARI

Din datele comunicate de Institutul Național de Statistică, rezultă că în anul **2011** gospodăriile populației României au fost distribuite în proporție de **56,8%** în mediul urban și **43,2%** în mediul rural, iar mărimea medie a unei gospodării a fost de **2,879** persoane (**2,780** persoane în mediul urban și **3,009** persoane în rural).

În ceea ce privește **vârsta capului gospodăriei**, se constată un grad mai mare de concentrare la grupele de vârstă de **50-64** ani (**30,7%**) și la cele în vârstă de **65** de ani și peste (**29,1%**). În mediul **rural**, o pondere importantă o au gospodăriile conduse de persoanele în vârstă de **65** ani și peste (**37,9%**), două treimi din totalul gospodăriilor din mediul **rural** (**65,6%**) fiind conduse de persoane în vârstă de 50 de ani și peste.

Statutul ocupațional al capului gospodăriei are un impact important asupra mărimii și structurii veniturilor și a cheltuielilor pentru consumul gospodăriei, precum și asupra comportamentului membrilor gospodăriei în ceea ce privește economisirea și investițiile.

Un procent de **43,2%** din total **sunt gospodării conduse de pensionari**. Din totalul gospodăriilor din mediul **urban**, **38,4%** sunt conduse de pensionari. Aproape jumătate din gospodăriile din mediul **rural** (**49,4%**) sunt gospodării conduse de pensionari. În mediul **rural** locuiesc **49,5%** din totalul gospodăriilor de pensionari, iar în mediul **urban** restul de **50,5%**.

Pe regiuni, structura gospodăriilor de pensionari, prezintă următoarele ponderi:

Sud-Muntenia	47,3%
Sud-Vest Oltenia	47,5%
Nord-Vest	41,9%
Nord-Est	42,3%
Vest	42,3%
Centru	40,0%
Sud-Est	43,5%
București-Ilfov	39,9%

Din totalul gospodăriilor de pensionari, **64,9%** au drept cap de gospodărie o persoană în vârstă 65 de ani și peste, iar **33,0%** o persoană din grupa de vârstă 50-64 ani.

Distribuția persoanelor din gospodării în anul 2011, după mărimea acestora și vârstă a fost următoarea:

Tabelul nr. 1
- în procente -

Vârsta persoanelor din gospodării	Total gospodării	din care formate din:	
		1 persoană	2 persoane
1-49 ani	66,0	22,5	32,2
50-64 ani	19,1	22,6	33,9
65 ani și peste	14,9	54,9	33,9
Total	100,0	100,0	100,0

Din totalul gospodăriilor formate dintr-o persoană, **77,5%** sunt conduse de persoane cu vârsta de 50 ani și peste, iar **54,9%** din gospodării sunt conduse de persoane în vârstă de 65 ani și peste.

Pensionarii au reprezentat 23,2% din numărul total de persoane care au alcătuit gospodăriile. Situația pe județe a ponderii pensionarilor în total populație este prezentată în **anexa nr. 1**. Județele care depășesc media pe țară de **21,96%** sunt: Hunedoara (26,84%), Bihor (26,07%), București (25,26%), Vâlcea (25,00%), Caraș-Severin (24,52%), Prahova (24,16%), Teleorman (24,13%), Sălaj (23,83%), Mureș (23,74%), Argeș (23,40%), Brașov (23,33%), Cluj (23,29%), Alba (22,71%), Sibiu (22,68%), Buzău (22,65%), Harghita (22,61%), Dolj (22,53%), Arad (22,49%), Brăila (22,49%), Maramureș (22,24%).

VENITURILE GOSPODĂRIILOR DE PENSIONARI

Veniturile gospodăriilor de pensionari se compun din pensii și alte venituri, precum și din contravaloarea produselor alimentare și nealimentare de proveniență agricolă din producția proprie, din stoc, precum și din cele primite pentru munca prestată în alte gospodării sau primite în dar de la copii, rude, prieteni sau alte persoane.

Veniturile acestor gospodării în anul **2011** au fost următoarele:

- venituri totale:
  - medii lunare pe o gospodărie 2.017,0 lei
  - medii lunare pe o persoană 824,4 lei

Venitul mediu lunar, provenit din prestații sociale pentru gospodăria al cărui cap este un pensionar a avut valoarea de 1.081,9 lei și a prezentat în anul **2011** următoarea structură:

- pensii 95,4%
- indemnizații asimilate pensiilor 0,6%
- indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă 0,7%
- prestații din fondul de șomaj 0,4%
- prestații familiale 1,3%
- prestații de asistență socială 1,6%

Pensiile au asigurat numai 51,2% din veniturile totale lunare ale gospodăriilor de pensionari. Din veniturile totale lunare ale gospodăriilor de pensionari, veniturile din prestații sociale, în valoare de 1.081,9 lei, au reprezentat 53,6% (din acestea 95,4% fiind pensii). Restul veniturilor au provenit din: salarii și alte drepturi salariale (19,5%), venituri în natură (21,4%), venituri din agricultură, din proprietate și din activități neagricole independente (3,4%) și alte venituri (2,1%).

Prestațiile sociale au reprezentat 53,3% și respectiv 44,9% din veniturile bănești ale gospodăriilor alcătuite din una sau două persoane, cea mai mare parte a lor fiind formată din pensii.

Veniturile nete reprezintă acea parte a veniturilor care rămâne la dispoziția gospodăriilor pentru acoperirea cheltuielilor de consum și pentru economisire. Acestea sunt determinate prin scăderea din veniturile totale ale gospodăriilor a impozitelor asupra

veniturilor și a contribuțiilor reglementate prin lege aflate în sarcina membrilor acestora, precum și a unor cheltuieli legate de producția gospodăriei (bănești și în natură),.

În cazul familiilor de pensionari, în anul **2011**, acestea au înregistrat următoarele medii:

- venituri nete:
  - medii lunare pe o gospodărie 1.619,0 lei
  - medii lunare pe o persoană 661,7 lei

- ponderea veniturilor nete în veniturile totale 80,3%

CONSUMUL ALIMENTAR EXPRIMAT ÎN CALORII ȘI FACTORI NUTRITIVI

Mărimea și structura consumului alimentar al gospodăriilor se obține prin evaluarea cumpărăturilor de pe piață și a consumului de produse alimentare din resurse proprii. Consumul alimentar se exprimă în calorii și factori nutritivi.

Pe ansamblul gospodăriilor, în **anul 2011**, consumul mediu zilnic pe o persoană a fost de **2.406** calorii. **Consumul cel mai mare s-a înregistrat în gospodăriile de pensionari (2.546 calorii).**

La nivelul întregii țări, pe medii de rezidență, consumul este mai mare cu **147** calorii în mediul rural față de cel urban.

Structura consumului alimentar pentru o persoană din familiile de pensionari a fost următoarea:

Tabelul nr. 2

		din care:		%	
		de origine vegetală	de origine animală	de origine vegetală	de origine animală
Calorii (nr.)	2.546	1.906	640	74,9	25,1
Protide (gr.)	85,3	44,1	41,2	51,7	48,3
Lipide (gr.)	87,6	43,3	44,3	49,4	50,6
Glucide (gr.)	323,6	-	-	-	-

Pentru pensionari repartizarea aportului caloric pe principalele produse a fost:

- cereale și produse din cereale 40,6%
- grăsimi 15,2%
- lapte, produse lactate și ouă 11,3%
- carne și preparate din carne 10,4%
- legume, conserve din legume, cartofi și fasole boabe, etc 8,4%
- zahăr, dulcețuri, ciocolată și alte produse zaharoase 6,2%
- fructe și pepeni 2,9%
- alte produse 5,0%

CHELTUIELILE GOSPODĂRIILOR DE PENSIONARI

Cheltuielile totale de consum, în anul **2011** față de **2010**, în condiții comparabile, pentru gospodăriile de pensionari, **au fost mai mici cu 2,6%**. Acestea au scăzut la toate cele trei componente, respectiv cu 0,9% pentru consumul alimentar, cu 4,5% pentru mărfurile nealimentare și cu 3,0% la cele destinate plății serviciilor.

Tabelul nr. 3
- anul precedent =100 -

Cheltuieli totale de consum în anul 2011 (%, în condiții comparabile)	97,4
Consumul alimentar	99,1
Mărfuri nealimentare	95,5
Plata serviciilor	97,0

Îngrijorător este faptul că numai **56,6%** dintre gospodăriile de pensionari au putut face față cheltuielilor cu venitul total net lunar realizat în anul **2011**, restul de **43,4%** neputându-și acoperi cheltuielile alimentare, nealimentare și plata serviciilor în fiecare lună. Astfel, **28,6%** nu au putut plăti la timp întreținerea locuinței, **11,6%** energia electrică, **3,5%** abonamentul radio-TV, **3,2%** telefonul, **0,1%** chiria și **86,0%** **au fost în imposibilitatea de a cumpăra produse alimentare suficiente pentru asigurarea minimului de hrană.**

În **tabelul nr. 4**, gospodăriile de pensionari s-au diferențiat în două categorii: cele care au putut face față cu venitul total net lunar realizat cheltuielilor (**56,6%**) și cele care nu au putut face față (**43,4%**). Situația relevă faptul că **pensionarii au întâmpinat reale dificultăți în acoperirea din venitul total net lunar realizat a cheltuielilor strict necesare unui trai decent.**

Tabelul nr. 4
- procente -

		Total	Urban	Rural
Gospodării care pot face față cheltuielilor cu venitul total net lunar realizat		56,6	58,3	54,9
Gospodării care își pot permite:	o săptămână de concediu departe de casă	10,0	14,3	5,4
	înlocuirea mobilei uzate	4,9	6,6	3,2
	cumpărarea de produse electrocasnice	8,8	10,5	6,9
	cumpărarea de haine noi	20,8	22,6	18,8
	vizionarea unui spectacol de teatru, cinema	6,5	10,2	2,4
	cumpărarea de cărți, reviste, ziare	16,5	23,2	9,3
Nu își permit nici una din cele de mai sus		65,1	59,0	71,7
Gospodării care nu pot face față cheltuielilor cu venitul total net realizat		43,4	41,7	45,1
Gospodării care, datorită lipsei resurselor financiare, s-au aflat în imposibilitatea:	de a plăti la timp chiria	0,1	0,2	-
	de a plăti la timp întreținerea locuinței	28,6	31,2	26,2
	de a plăti la timp energia electrică	11,6	7,7	15,2
	de a plăti la timp telefonul	3,2	2,5	3,8
	de a plăti la timp abonamentul radio - TV	3,5	1,9	5,0
	de a cumpăra produse alimentare suficiente pentru asigurarea hranei	86,0	86,1	85,8
Gospodării care, pentru a putea face față cheltuielilor curente, au apelat la alte surse, cum ar fi:	economii	11,1	10,2	11,9
	împrumuturi la rude, prieteni, alte persoane	7,0	6,9	7,1
	muncă suplimentară	7,1	3,8	10,3
	ajutoare financiare, fără obligația de restituire, de la rude, prieteni	8,2	11,4	5,2
Gospodării care nu au apelat la alte surse		68,8	69,2	68,4

Concluzionând, cheltuiala totală medie lunară pe o gospodărie de pensionari a fost în anul **2011** de **1.805,4** lei, respectiv **89,5%** din venitul total. Pe categorii de cheltuieli, structura este următoarea:

- cheltuieli totale medii lunare în gospodăria de pensionari **1.805,4 lei**
- cheltuieli totale de consum, din care: **1.330,7 lei**
  - cheltuieli bănești de consum **1.127,2 lei**
  - contravaloarea consumului din resurse proprii **203,5 lei**
- produse alimentare și băuturi neconsumate **43,3 lei**
- cheltuieli pentru investiții **18,3 lei**
- cheltuieli totale de producție **224,8 lei**
- impozite, contribuții, cotizații și taxe **158,7 lei**
- alte cheltuieli **29,6 lei**

Sub formă de ponderi în cheltuielile totale de consum, situația a fost, pentru gospodăriile de pensionari, următoarea :

- consum alimentar **36,4%**
- consum nealimentar **35,6%**
- plata serviciilor **28,0%**

Față de statisticile anului 2010, cheltuielile totale de consum reale în anul 2011, au scăzut, pentru gospodăriile de pensionari, pe fiecare grupă în parte cu:

- consumul alimentar **- 0,9%**
- mărfuri nealimentare **- 4,5%**
- plata serviciilor **- 3,0%**

Cheltuielile totale de consum medii lunare înregistrate în **anul 2011**¹ în gospodăriile al cărui cap este un pensionar și explicitate pe grupe de produse și servicii sunt prezentate în tabelul următor:

¹ Cheltuielile totale de consum medii lunare au fost înregistrate pe gospodărie pentru produsele nealimentare și servicii, iar pentru produsele alimentare, pe persoană.

Tabelul nr. 5

A. Produse alimentare /persoană²		
Total, din care:	%	lei
	100,00	183,23
- cereale și produse din cereale	22,14	40,56
- carne proaspătă	14,46	26,49
- preparate din carne	7,28	13,34
- legume și conserve din legume	7,00	12,83
- lapte	6,99	12,80
- brânzeturi și smântână	6,92	12,68
- fructe	5,56	10,19
- grăsimi	4,99	9,14
- apă minerală și alte băuturi nealcoolice	3,06	5,61
- băuturi alcoolice	2,89	5,29
- cafea, ceai, cacao	2,83	5,19
- cartofi	2,41	4,42
- zahăr	2,37	4,34
- ciocolată, bomboane, rahat și alte produse zaharoase	1,56	2,87
- ouă	1,48	2,72
- alte produse	8,06	14,76
B. Produse nealimentare /gospodărie		
Total, din care:	%	lei
	100,00	401,45
- medicamente	21,38	85,82
- combustibili lichizi și solizi	16,89	67,82
- țigări, articole și accesorii pt, fumat	13,97	56,09
- îmbrăcăminte și încălțăminte	12,55	50,38
- carburanți și lubrifianți	8,09	32,46
- produse pentru întreținerea curentă a locuinței	6,94	27,87
- articole și produse pentru îngrijire personală	6,37	25,56
- alte articole și bunuri de folosință îndelungată pentru recreere și cultură	3,36	13,48
- produse pentru repararea curentă a locuinței	1,79	7,19
- aparate de uz casnic	1,58	6,36
- alte produse	7,08	28,42
C. Servicii /gospodărie		
Total, din care:	%	lei
	100,00	315,02
- energie electrică	20,81	65,56
- servicii de telefonie	16,97	53,45
- gaze naturale	12,87	40,55
- apă, canal, salubritate și servicii comunale	11,74	36,97
- abonamente radio+TV	7,79	24,53
- servicii transport	6,38	20,10
- servicii sănătate	5,83	18,37
- energie termică	4,46	14,06
- alte servicii pentru întreținerea locuinței	2,44	7,70
- asigurări	1,81	5,70
- educație	1,62	5,10
- îngrijire personală	1,50	4,72
- servicii turistice și de cazare	1,18	3,73
- alte servicii	4,60	14,48

² Contravaloarea consumului din resurse proprii (autoconsumul) nu a fost inclusă în cheltuielile pentru produsele alimentare, acestea referindu-se exclusiv la cumpărături.

EVOLUȚIA COȘULUI MEDIU EFECTIV DE CONSUM LUNAR ȘI A NIVELULUI MINIM DE SUBZISTENȚĂ ȘI DE TRAI DECENT, RESPECTIV A NUMĂRULUI PENSIONARILOR AFLAȚI SUB ACESTE PRAGURI

În prețurile lunii **mai 2012**, valoarea coșului mediu efectiv de consum lunar al gospodăriilor de pensionari formate din una și două persoane, pe total și pe medii de rezidență, calculată de Institutul Național de Statistică, se prezintă sintetic, pe grupe de produse, după cum urmează:

Tabelul nr.6

I. pensionarul singur

– lei /persoană –

	ianuarie 2012			mai 2012		
	urban	rural	total	urban	rural	total
Produse alimentare	209,6	214,9	212,5	210,6	214,8	213,0
Produse nealimentare	59,6	75,4	68,1	60,2	77,1	69,3
Servicii	237,1	43,1	132,7	238,2	43,3	133,2
TOTAL	506,3	333,4	413,3	509,0	335,2	415,5

Tabelul nr.7

II. familia formată din 2 pensionari

– lei /persoană –

	ianuarie 2012			mai 2012		
	urban	rural	total	urban	rural	total
Produse alimentare	185,5	174,2	179,4	189,1	178,2	179,8
Produse nealimentare	65,9	67,8	67,5	66,5	69,3	68,6
Servicii	197,8	45,2	110,2	198,8	45,4	110,7
TOTAL	449,2	287,2	357,0	454,4	292,9	359,1

Detalii privind coșul mediu efectiv de consum lunar al gospodăriilor de pensionari, calculat de Institutul Național de Statistică, sunt prezentate în **Anexa nr.2**.

Institutul de Cercetare a Calității Vieții a stabilit, pentru perioada **ianuarie – mai 2012**, nivelul minim de trai decent și de subzistență pentru un pensionar singur și pentru familia de doi pensionari, cu domiciliul în mediul urban și rural, după cum urmează:

Tabelul nr. 8
lei /persoană

Luna Mediul de rezidență		Ian. 2012	Mai 2012
		Total	Minim decent
	Minim de subzistență	554	560
Urban	Minim decent	689	726
	Minim de subzistență	582	580
Rural	Minim decent	682	694
	Minim de subzistență	519	535

Tabelul nr. 9
lei /familie

Luna Mediul de rezidență		Ian. 2012	Mai 2012
		Total	Minim decent
Minim de subzistență	1.053		1.047
Urban	Minim decent	1.309	1.358
	Minim de subzistență	1.106	1.085
Rural	Minim decent	1.296	1.298
	Minim de subzistență	987	1.000

Institutul de Cercetare a Calității Vieții, prezintă următoarea **repartizare a cheltuielilor minime de consum pentru un pensionar singur în prețurile lunii mai 2012**, cu precizarea că locuința s-a limitat la o singură cameră, iar pensionarul nu necesită tratament pentru boli cronice (Tabelul nr. 10).

**Structura cheltuielilor minime de consum estimate pentru
un pensionar singur în prețurile lunii mai 2012³**

- lei -

Nr.crt	Grupa de cheltuieli	Urban		Rural	
		Subzistența	Decent	Subzistența	Decent
1 (1a+1b)	Alimente, din care:	394,4	364,4	631,1	326,8
1a	Necesar de cheltuit			308,2	223,5
1b	Autoconsum⁴			322,9	103,3
2	Îmbrăcăminte	19,7	38,5	54,6	78,4
3	Mobilier		2,9		6,9
4	Aparatură electrocasnică		13,1		29,2
5	Articole electrice de uz gospodăresc	0,6	0,7	1,6	2,1
6	Articole tehnico-sanitare și de igienă		8,0		14,6
7	Articole textile	0,6	2,9	2,2	6,9
8	Vesela, tacâmuri și articole de menaj		2,9		6,9
9	Produse de uz gospodăresc	4,1	4,4	11,2	8,3
10	Transport		2,9		5,6
11	Servicii culturale	9,3	18,1	2,1	2,1
12	Servicii de igiena personală	1,1	2,9	3,2	6,2
13	Poșta, telecomunicații	9,3	52,3	25,7	115,9
14	Articole de papetarie	1,7	2,9	4,8	5,6
15	Servicii de reparații și întreținere îmbrăcăminte/încălțăminte	1,2	5,1	8,0	6,2
16	Cheltuieli cu locuința⁵	115,4	100,3	48,7	59,0
17	Cheltuieli cu medicamentele⁶	22,6	21,1	64,7	47,2
Total consum (1:17)		580,0	653,4	535,0	624,6
18			72,6		69,4
TOTAL		580,0	726,0	535,0	694,0

Pe baza acestor date, rezultă că, în luna **mai** din anul curent, **2.329.082** de pensionari de asigurări sociale de stat și agricultori, respectiv **43,73 %** din totalul pensionarilor, au avut **venituri sub pragul de subzistență** calculat pentru un pensionar singur, total țară, respectiv **560 lei**, iar **3.024.326** pensionari (**56,78% din totalul pensionarilor**) au avut **venituri sub pragul minim decent** calculat pentru un pensionar singur, total țară, respectiv **712 lei**. (Anexa nr. 3)

În perioada **ianuarie 2010 – mai 2011**, măsurile aplicate de Guvern respectiv menținerea înghețării punctului de pensie la valoarea din 1 octombrie 2009, majorarea TVA de la 19,0% la 24,0% începând cu 1 iulie 2010 și scumpirile continue la principalele produse și servicii, au determinat menținerea unui număr considerabil de pensionari (din sistemul

³ Datele sunt furnizate de Institutul de Cercetare a Calității Vieții, iar actualizarea sumelor pe grupe de cheltuieli s-a realizat folosind indicii de creștere a prețurilor calculați de Institutul Național de Statistică

⁴ Autoconsumul reprezintă contravaloarea produselor vegetale și animale pe care persoanele din mediul rural (agricultori și vârstnici) le produc și le consumă în propria gospodărie. Acest autoconsum nu se adaugă la banii pe care gospodăria îi are efectiv de cheltuit.

⁵ Locuința pensionarului se limitează la o singură cameră

⁶ Pensionarul nu necesită tratament pentru boli cronice

asigurărilor sociale de stat și agricultori), sub nivelul coșului mediu efectiv de consum lunar și sub nivelurile minime de subzistență și de trai decent (tabelul nr.11), dar și menținerea în continuare a riscul erodării veniturilor acestora datorită scumpirilor la o serie de produse și servicii de bază.

Tabelul nr. 11

Indicator	Luna	Anul	Nivel minim de subzistență	Cos mediu efectiv de consum lunar ⁷	Nivel minim de trai decent
Valoarea pragului (lei /persoană și lună)	ianuarie ⁸	2011	567	482	671
	Mai		578	492	685
	Iulie		584	492	692
	ianuarie	2012	582	506	689
	Mai		560	416	712
	Număr pensionari cu cuantumul pensiei sub prag	ianuarie	2011	2.405.063	1.821.890
Mai		2.453.362		1.995.878	2.974.340
Iulie		2.474.301		1.986.568	2.995.673
ianuarie		2012	2.376.215	1.958.522	2.884.450
Mai			2.329.082	1.458.731	3.024.326
Procentul pensionarilor cu cuantumul pensiei sub prag, (%)		ianuarie	2011	43,93	33,28
	Mai	45,19		36,76	54,79
	Iulie	45,69		36,68	55,31
	ianuarie	2012	44,21	36,44	53,67
	Mai		43,73	27,39	56,78

Este evident că un număr important de pensionari, din veniturile pe care le au, nu sunt în măsură să beneficieze de un trai decent, iar pentru atingerea acestui deziderat important este necesar să fie luate de către Guvern măsuri compensatorii în perioada imediat următoare.

⁷Coșul mediu efectiv de consum lunar a fost considerat, începând cu luna mai 2012 la nivel de țară, iar pentru perioadele anterioare în mediul urban

⁸Începând cu luna ianuarie 2011, cuantumul nivelului minim de subzistență a depășit nivelul coșului mediu efectiv de consum lunar

VENITURILE PENSIONARILOR FAȚĂ DE PRAGURILE DE SĂRĂCIE

În luna noiembrie 2011, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale a publicat "Raportul privind sărăcia și incluziunea socială în România în anul 2010". Acest document prezintă măsurarea sărăciei prin două metode: metoda absolută și metoda relativă. Fiecare metodă are la bază o metodologie distinctă de calcul.

Prin **metoda absolută**, conform metodologiei de calcul a indicatorilor terțiari de incluziune socială⁹ (aprobați prin HG 488 /2005), se determină numărul persoanelor cu un consum situat sub nivelul unui anumit prag. Determinarea pragului s-a făcut printr-o metodă derivată din metoda Băncii Mondiale¹⁰ (o combinație între metoda aportului de energie și cea a proporției cheltuielilor alimentare). În această metodă determinarea pragurilor de sărăcie s-a făcut plecând de la consumul gospodăriilor. Studiile efectuate au arătat că, în cazul României, acesta reflectă, mai bine decât venitul, bunăstarea reală a gospodăriei și capacitatea acesteia de a-și satisface nevoile de bază. Consumul reflectă de asemenea capacitatea de a mobiliza resurse în perioade dificile, descriind mai bine decât venitul accesul la, și disponibilitatea de, bunuri și servicii.

Componenta alimentară a pragului de sărăcie s-a determinat pe baza coșului alimentar utilizat de gospodăriile din a doua și a treia chintilă, cu costuri la valoarea celor practicate de acest grup, și cantități ajustate proporțional pentru a rezulta o valoare a coșului de 2550 de calorii pe zi pe adult echivalent¹¹.

Pragul de sărăcie extremă se determină însumând componenta alimentară cu cantitatea de bunuri și servicii consumate în mod specific de cei al căror consum total este egal cu necesitățile alimentare. Se consideră că dacă o gospodărie, care nu-și poate acoperi decât necesitățile alimentare, renunță la o parte din acestea în favoarea unor bunuri sau servicii, înseamnă că acestea sunt necesități.

Pragul de sărăcie absolut se determină adunând la componenta alimentară sumele cheltuite pe bunuri și servicii de către gospodăriile al căror consum alimentar este egal cu componenta alimentară calculată. Până în prezent, pragurile de sărăcie au fost calculate la nivelul prețurilor din decembrie 2002, calculul în aval și amonte făcându-se prin indexarea

⁹ World Bank Romania: Poverty assessment. June 2003. Report No. 26169-RO, apărut sub același număr și în limba română: România: Raport de Evaluare a Sărăciei, octombrie 2003

¹⁰ Martin Ravallion, Poverty Comparisons, The World Bank, 1994

¹¹ Conform recomandărilor reuniunii FAO /OMS /UN expert group on nutrition (1985).

acestora cu valoarea indicelui de prețuri pe cele trei componente: alimentară, nealimentară și servicii.

Prin **metoda relativă**, determinarea persoanelor sărace se face utilizând ca indicator de bunăstare venitul disponibil pe adult echivalent¹², iar pragul de sărăcie este stabilit la valoarea de 60,0% din mediana distribuției gospodăriilor după acest venit.

Toate persoanele cu un venit disponibil pe adult echivalent mai mic decât pragul astfel determinat sunt considerate sărace.

Raportând situația actuală a pensionarilor la pragurile de sărăcie, rezultă că în luna **mai 2012**:

- sub pragul sărăciei **absolute**¹³, (prețurile lunii decembrie 2010), în valoare de **280** lei /pers. /lună, s-au situat **533.563** pensionari de asigurări sociale de stat și agricultori (10,02% din totalul pensionarilor).
- sub pragul sărăciei **relative**, (nivel mediu anul 2010), în valoare de 504 lei /pers. /lună, s-au situat **2.329.663** pensionari de asigurări sociale de stat și agricultori (43,74% din totalul pensionarilor).

O concluzie care se poate desprinde este că un procent semnificativ¹⁴ al pensionarilor nu beneficiază de un nivel minim de trai, iar cei mai vulnerabili să devină săraci se regăsesc în categoriile: pensionari de invaliditate (14,8% în total pensionari), pensionari urmași (11,3% în total pensionari), și pensionari cu pensie anticipată parțială (2,2% în total pensionari).

---

¹² Numărul de "unități adult echivalent" din fiecare gospodărie este calculat pe baza unei scale de echivalență, care are în vedere faptul că nevoile copiilor diferă de cele ale adulților și că nevoile de consum ale unei gospodării nu cresc proporțional cu numărul persoanelor ce o compun.

¹³ Raport privind incluziunea socială în România, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, noiembrie 2010.

¹⁴ Procentele se referă la pensionarii de asigurări sociale de stat și agricultori la nivelul **lunii mai 2012**.

Capitolul VII

EVOLUȚIA PUTERII DE CUMPĂRARE A PENSILOR

Creșterea prețurilor, în perioada octombrie 2009 – mai 2012, a determinat diminuarea aproape continuă a puterii de cumpărare a pensiei medii de bază și a pensiei de bază pentru limită de vârstă (Tabelul nr.12). Creșteri de prețuri mai mari s-au înregistrat la: **mărfuri alimentare** (fructe proaspete – 56,7%, fructe și conserve de fructe –29,3%, cartofi – 20,0%, pâine – 20,0%, lapte de vacă – 16,7%, brânză de vacă – 13,9%, brânză de oaie – 12,5%, iaurt – 11,1%, carne de pui – 9,5%, citrice și alte fructe meridionale – 8,3%, fasole boabe și alte leguminoase – 7,8%, ouă – 6,0%, carne de bovine - 4,8%), la **mărfuri nealimentare** (combustibil – 36,2%, cărți, ziare, reviste – 18,4%), precum și la **servicii** (apă, canal, salubritate – 57,0%, metrou – 53,8%, întreținere locuință – 42,5%, telefon – 14,6%, servicii de igienă și cosmetică – 8,8%), (Anexa nr.5). Prin această evoluție mulți pensionari au fost obligați să renunțe la achiziționarea unor bunuri alimentare și nealimentare, medicamente etc. pentru a-și putea achita cheltuielile cu întreținerea locuinței și plata diverselor servicii.

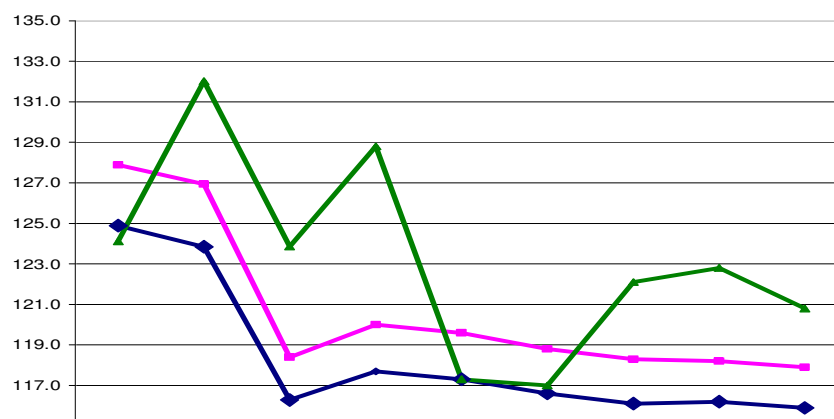
Tabelul nr. 12

Evoluția puterii de cumpărare a pensiei medii de bază, a pensiei pentru limită de vârstă și a salariului mediu net, față de octombrie 1990

-procente-

	Oct -09	Dec-09	Dec-10	Dec-11	Jan-12	Feb-12	Mar-12	Apr-12	Mai-12
Pensia medie de baza	124,9	123,8	116,3	117,7	117,3	116,6	116,1	116,2	115,9
Pensia de baza lv	127,9	126,9	118,4	120,0	119,6	118,8	118,3	118,2	117,9
Salariul mediu net	124,1	132,0	123,9	128,8	117,3	117,0	122,1	122,8	120,8

procente

	Oct-09	Dec-09	Dec-10	Dec-11	Ian-12	Febr-12	Mart-12	Apr-12	Mai-12
— Pensia medie de baza	124.9	123.8	116.3	117.7	117.3	116.6	116.1	116.2	115.9
— Pensia de baza lv	127.9	126.9	118.4	120.0	119.6	118.8	118.3	118.2	117.9
— Salariu mediu net	124.1	132.0	123.9	128.8	117.3	117.0	122.1	122.8	120.8

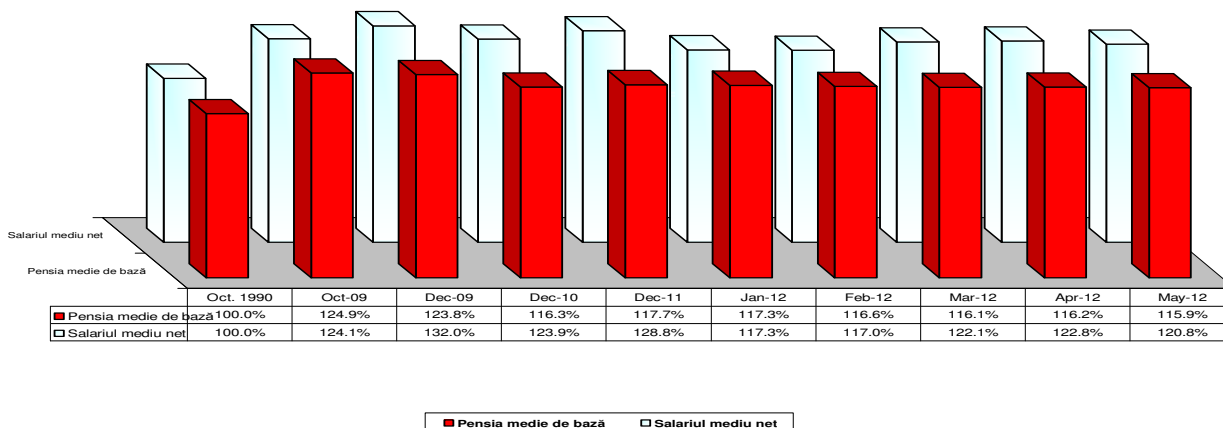
Prin natura sa, puterea de cumpărare a pensiilor înregistrează creșteri numai în lunile de majorare a valorii punctului de pensie, după care urmează scăderi continue datorită creșterii prețurilor la produsele alimentare de bază, la produsele nealimentare și la principalele servicii.

În luna **mai 2012**, puterea de cumpărare a pensiei medii de bază în sistemul asigurărilor sociale de stat față de luna octombrie 1990, a fost de **115,92%**.

Raportul între pensia medie de bază și salariul mediu brut a fost în mai 2012 de **36,89%**, iar raportul între pensia pentru limită de vârstă și salariul mediu brut a fost de **42,63%**.

Salariul mediu brut a fost în luna mai 2012 de 2.109 lei, respectiv de 2,71 ori mai mare decât pensia medie de bază (778 lei) și de 2,35 ori mai mare decât pensia medie de limită de vârstă (899 lei).

Evoluția puterii de cumpărare a pensiei medii de bază și a salariului mediu net față de luna octombrie 1990 în perioada octombrie 2009-mai 2012

Și în semestrul I 2012, veniturile provenite din pensie au fost insuficiente pentru ca vârstnicii să poată beneficia de un trai decent.

Semnalând faptul că în prezent puterea de cumpărare a pensiilor se află într-o dinamică preponderent descrescătoare, considerăm că se impune acordarea unei atenții speciale acestei categorii de populație prin includerea celor aflați în nevoie în programe de protecție socială.

CONCLUZII

Majoritatea populației vârstnice din România nu dispune de resurse financiare suficiente pentru o viață decentă și deci calitatea vieții acestei categorii de populație este compromisă. Cheltuielile pentru întreținerea locuinței, plata alimentelor și a serviciilor de sănătate sunt covârșitoare, încât preocupările pentru participarea la viața socială și culturală rămân reziduale, iar un sprijin real și consistent din partea statului nu există.

Astfel, nivelul minim de trai decent, stabilit de Institutul de Cercetare a Calității Vieții pentru un pensionar din mediul urban în luna **mai 2012** a fost de **712** lei, ceea ce evidențiază că un număr de **2.400.617** pensionari de asigurări sociale de stat (**51,05%** din total) au avut venituri sub acest nivel și deci nu au avut posibilitatea să cheltuiască mai mult pentru nevoile proprii (anexa nr.3.1).

Pensia medie de asigurări sociale în luna **mai 2012** a fost de **778** lei, însă din totalul de **5.326.168** pensionari, **3.304.468** pensionari (**62,04%**) nu au realizat acest cuantum.

Situația grea în care se găsește astăzi marea majoritate a vârstnicilor din România, considerăm că se datorează următoarelor aspecte principale:

- creșterea progresivă și necontrolată a costurilor întreținerii locuinței, serviciilor și alimentelor de bază, ridică gradul de incidență a sărăciei în rândul vârstnicilor, care datorită vârstei înaintate sunt expuși suplimentar și unor riscuri specifice bătrâneții;
- deși combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale în rândul persoanelor vârstnice continuă să reprezinte un deziderat major, acestea nu sunt reglementate printr-un act normativ;
- serviciile comunitare de îngrijire socio-medicală continuă să se situeze într-un stadiu incipient și se manifestă timid față de nevoile reale ale vârstnicilor aflați în dificultate;
- sistemul de servicii sociale este reglementat și dezvoltat fragmentat, asistența bătrânilor singuri, care nu se mai pot autogospodări și a celor cu dizabilități, ca grupuri principale de risc, nu se realizează coordonat într-un sistem articulat de servicii și instituții care prin cooperare permanentă să garanteze eficientizarea serviciilor acordate;

- capacitatea de asistare a persoanelor vârstnice în instituții specializate este foarte redusă și nu acoperă nici pe departe solicitările;
- persoanele vârstnice sunt obligate să participe la acțiuni aducătoare de venit pentru asigurarea traiului zilnic - în acest context fiind evidențiată și exploatarea vârstnicilor, respectiv creșterea numărului cerșetorilor în rândul acestora;
- starea de sănătate a persoanelor vârstnice în general, a devenit îngrijorătoare din cauza accesibilității greoaie a acestora la serviciile medicale de urgență, în spitale, precum și în ceea ce privește procurarea medicamentelor;
- veniturile insuficiente ale pensionarilor fac ca aceștia să nu mai poată acoperi cheltuielile strict necesare pentru procurarea medicamentelor de întreținere a sănătății și pentru plata unor servicii medicale în ambulatoriu sau în spitale. De asemenea, introducerea noului mod de calcul pentru prețul de referință al medicamentelor a condus la cheltuieli și mai mari pentru asigurarea tratamentului sau chiar întreruperea acestuia, iar implementarea coplății prin introducerea de tarife corespunzătoare pentru anumite servicii de asistență medicală dezavantajează în primul rând persoanele vârstnice, ca principali consumatori ai acestora;
- fondurile alocate pentru asistența medicală stomatologică sunt subevaluate în raport cu necesitățile reale, vârstnicii constituind categoria de populație cea mai afectată de implicații dintre cele mai nefavorabile în acest domeniu.

Multe din nevoile de sprijin, în special cele de asistență socială comunitară la domiciliu, sunt acoperite numai formal prin măsuri legislative care nu se aplică sau nu se pot practic aplica fără acțiuni reale și concertate, la nivel local, în special în mediul rural. Așadar, **accesul limitat al vârstnicilor la serviciile sociale sporește "șansele" acestora de a rămâne în rândul săracilor.**

Oferta actuală de servicii de asistență medicală este, în general, afectată de lipsa de organizare, insuficiența resurselor materiale și umane ale sistemului de sănătate, de absența unei piețe a serviciilor de sănătate și de inegalității în accesul la serviciile medicale în special în mediul rural.

Sărăcia instalată în rândul persoanelor vârstnice s-a dezvoltat pe fondul procesului de sărăcire a majorității populației României. Așa cum se cunoaște, vârstnicii nu sunt beneficiari ai creșterilor economice, iar cheltuielile curente, precum și cele viitoare, pentru plata serviciilor, a produselor alimentare de bază și a celor nealimentare, majorate de scumpiri periodice, tind să determine alunecarea spre sărăcie a tot mai multor persoane vârstnice.

De asemenea, în România nu au fost încă dezvoltate și aplicate programe care să vizeze pregătirea pentru pensionare și identificarea posibilităților de menținere a unei vieți

active și a unei participări sociale semnificative pentru persoanele vârstnice. În ceea ce privește inserția socială a vârstnicilor, acesta rămâne în continuare un deziderat.

Participarea vârstnicilor pe piața forței de muncă nu este determinată doar de o disponibilitate a acestora pentru o activitate aducătoare de venit ilustrând astfel „principiul activizării” al protecției sociale, ci mai degrabă de *nevoia* de a munci pentru câștigarea traiului zilnic, în condițiile absenței sau insuficienței surselor de venit (mai ales în mediul rural).

Pe domenii de interes pentru persoanele vârstnice se evidențiază în mod expres, următoarele probleme:

⇒ Pensii și asigurări sociale

Conform noii legi a pensiilor nr. 263 /2010, pragul de pensionare urmează să ajungă pentru femei la 63 ani până în anul 2030 și pentru bărbați la 65 de ani până în anul 2015.

- Perioada minimă de contribuție a va ajunge încă din ianuarie 2015, la 15 ani atât pentru femei cât și pentru bărbați, iar perioada totală de contribuție va crește, gradual, pentru femei de la 30 de ani (ianuarie 2015) până la 35 ani (ianuarie 2030), egalând-o pe cea a bărbaților, care va ajunge la 35 ani încă din ianuarie 2015.

Astfel, prin Legea nr. 263 /2010, s-au luat măsuri pentru reducerea numărului de pensionari:

- verificările ce preced încadrarea în grade de invaliditate (în scopul acordării acestui tip de pensie) sunt mai riguroase - raportul medical de evaluare completat de medicul expert al asigurărilor sociale va înlocui documentarul medical completat de medicul curant, iar toți pensionarii de invaliditate aflați în evidența Casei Naționale de Pensii Publice, **vor fi verificați** prin sistemul de verificare și control al INEMRCM (Institutul și centrele regionale).
- procentul de penalizare a cuantumului pensiei anticipate parțial este fix – **0,75%** pentru fiecare lună de anticipare, ceea ce poate conduce la o **penalizare maximă de 45,0%** din cuantumul pensiei pentru limită de vârstă. Legislația anterioară prevedea procente diferențiate, cuprinse între 0,05% și 0,50%, iar **penalizarea maximă ajungea la 30,0%**.

Față de sistemul actual de pensii din România putem desprind mai multe concluzii:

- raportului de dependență a crescut ca urmare a creșterii numărului de beneficiari și a

diminuării numărului de contribuitori. Astfel, de la **315,1** pensionari¹⁵ la 1000 salariați în 1990, prin valori succesive de pensionări anticipate, s-a ajuns la **629,7** pensionari la 1000 salariați în 1996. Raportul de dependență a continuat să crească până la intrarea în anii 2000, când acesta s-a stabilizat relativ, oscilând în jurul valorii unitare pe care a depășit-o în 2010 ajungând la **1.140,1 de** pensionari la 1000 salariați în 2011;

- România are un nivel extrem de scăzut al cheltuielilor **totale** cu pensiile (9,4% din PIB, față de media Uniunii Europene de 13,1% în 2009 și față de: 16,0% în Italia, 15,1% în Austria, 14,5% în Franța și 14,1% în Portugalia);

- deși nivelul pensiilor a crescut ca valoare nominală în ultimii ani, din punct de vedere al valorii reale și al capacității de cumpărare acestea au înregistrat un declin alarmant. Ca urmare, tot mai mulți bătrâni nu-și pot asigura din pensie acoperirea cheltuielilor minime cotidiene legate de alimentație, întreținerea locuinței și procurarea medicamentelor. Situația devine și mai dificilă atunci când bătrânii sunt singuri, fără familie sau alte rude;

- nivelul pensiilor în sistemul public se menține mic față de cel al salariilor (pensia medie asigurări sociale (fără agricultori) a reprezentat în luna **mai 2012** numai **36,9%** din salariul mediu brut), deși și salariile sunt departe de ceea ce ar fi necesar, nu doar pentru un trai decent, ci și pentru a constitui un mijloc de atragere a forței de muncă;

- scăderea contribuțiilor prin creșterea șomajului (implicit prin scăderea numărului de contribuitori la fondul de pensii) în perioada de criză sau prin scăderea ratei de colectare de la unitățile rău platnice constituie o sursă potențială de reducere a veniturilor la fondul de pensii;

- sistemul public de pensii din România se găsește, în prezent, într-o situație critică, cu deficite financiare curente și oferă pensii în quantum insuficient unui trai decent mării majorități a pensionarilor.

- există un risc major de sărăcie pentru populațiile vârstnice viitoare, în momentul în care pe piața forței de muncă vor intra generațiile reduse numeric, născute după 1989, de aceea este recomandată încurajarea participării populației la Pilonul III¹⁶ de pensii.

---

¹⁵Au fost considerați doar pensionarii de asigurări sociale de stat, iar în anii 2006 - 2011 oscilația raportului de dependență economică s-a datorat oscilației ușoare a numărului de salariați.

¹⁶ **Pilonul III** este denumirea dată sistemului de pensii facultative, administrate de companii private, sistem bazat pe conturi individuale și aderare facultativă. Participarea la pensiile facultative din acest pilon nu este condiționată în funcție de vârstă

⇒ **Sănătate**

- Datele statistice demonstrează că starea de sănătate a pensionarilor, a vârstnicilor în general, a devenit îngrijorătoare din cauza accesibilității greoaie a acestora la serviciile medicale de urgență, precum și în procurarea medicamentelor;
- Din perspectiva furnizorilor de servicii socio-medicale la domiciliu principalele greutăți identificate sunt: lipsa spațiilor în care să își desfășoare activitatea și lipsa fondurilor pentru susținerea programelor și asigurarea continuității lor;
- În cazul unităților de asistență medico-socială se constată, de asemenea, că în componența colectivului de angajați nu sunt incluși medici cu specialitatea geriatrie și din acest motiv în aceste unități nu se pot efectua terapii specifice persoanelor vârstnice și nici terapii recuperatorii pentru bolile cronice ale acestora;
- Vârstnicii din mediul rural sunt în continuare dezavantajați de disfuncțiile rămase în sistemul actual, deoarece în multe localități nu există cabinete ale medicilor de familie sau acestea funcționează în spații improprii. De asemenea, numărul farmaciilor și al punctelor farmaceutice în mediul rural este foarte mic comparativ cu cel din orașe. Situația este aceeași și pentru centrele de recoltare și laboratoarele pentru analize. O problemă care vine în completarea acestora și reduce considerabil accesibilitatea la serviciile medicale și la produsele farmaceutice, constă în lipsa infrastructurii, inclusiv a mijloacelor de transport către localitățile urbane, situație care izolează unele comunități, cunoscut fiind faptul că în localitățile mici populația este preponderent vârstnică;
- Platforma gerontologică preconizată a se implementa se regăsește numai parțial în practica instituțiilor publice de sănătate și a organizațiilor societății civile.

⇒ **Asistența socială**

- Se constată o slabă dezvoltare a serviciilor pentru vârstnicii aflați în dificultate comparativ cu alte categorii defavorizate de populație (copii, persoane cu dizabilități) și o insuficientă dezvoltare a structurilor la nivelul autorităților publice centrale și locale care să monitorizeze cazurile sociale din cadrul acestora;
- Nu sunt dezvoltate programe de reinsertie și de menținere a unei vieți active și a unei participări semnificative a persoanelor vârstnice în societate;
- Legislația în domeniul financiar nu încurajează suficient transferurile între sectorul public și cel privat, astfel încât resursele sunt insuficiente și inegal repartizate la nivelul comunităților, cu diferențe majore între localități;

- Nu există o autoritate la nivel național care să monitorizeze aplicarea măsurilor pe plan local și pentru gestionarea bazei de date cu privire la protecția persoanelor;
- Nu există servicii /departamente destinate persoanelor vârstnice în cadrul direcțiilor de asistență socială județene, persoanele vârstnice intrând în categoria persoanelor adulte sau cu dizabilități;
- Legea nr.17 /2000 reprezintă un act normativ depășit față de situația actuală ceea ce face ca administrația publică centrală cu atribuții în domeniu să nu fie în măsură să elimine situațiile de abuz și neglijență la care sunt expuse persoanele vârstnice;
- Structura de personal a unităților publice și private de asistare și îngrijire a vârstnicilor (cămine, centre de zi, unități medico /sociale, centre de îngrijire și asistență, adăposturi de noapte, cluburi ale pensionarilor) este incompletă, *lipsind cel mai adesea specialiști precum: ergoterapeuți, kinetoterapeuți, medici geriatri sau stomatologi*;
- Numărul căminelor pentru persoanele vârstnice, comparativ cu solicitările, este mic și se justifică înființarea de noi cămine, cu îmbunătățirea substanțială a confortului.

⇒ **Îngrijirea la domiciliu**¹⁷

- *Echipa multidisciplinară nu funcționează*, astfel încât de cele mai multe ori evaluarea persoanei și decizia în vederea îngrijirii sunt fracționate fără ca specialiștii să poată comunica în stabilirea recomandărilor;
- *Nu există unități cu program permanent* și foarte puțini dintre furnizori asigură asistență medicală de urgență, deși problematica specifică vârstnicilor ar impune înființarea unui asemenea tip de intervenție;
- *Lipsa fondurilor și a personalului acreditat* pentru derularea programelor de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice;
- Serviciile sociale, socio-medicale și medicale oferite în prezent persoanelor vârstnice cuprind un pachet de bază care este necesar să fie revizuit și completat în funcție de nevoile individuale identificate în rândul populației vârstnice;
- Repartizarea furnizorilor de servicii de îngrijire în teritoriu este inegală - în detrimentul beneficiarilor din mediul rural - oferta de servicii fiind mult mai

---

¹⁷ Avantajele pe care îngrijirea la domiciliu le prezintă în raport cu asistarea în centre rezidențiale sunt cunoscute ca fiind: creșterea confortului psihic, conservarea autonomiei și funcțiilor sociale ale persoanei, prevenirea izolării și menținerea unei vieți active, descongestionarea unităților sanitare și de asistență socială, cât și creșterea calității îngrijirii prin implicarea specialiștilor.

redușă pentru localitățile mici și pentru cele rurale. Această discrepanță trebuie avută în vedere la elaborarea strategiilor de politică socială și la distribuirea fondurilor de la bugetul de stat și local pentru a se acorda servicii la domiciliu și vârstnicilor din mediul rural care au rămas singuri prin migrația generației tinere către mediul urban.

⇒ **reglementări legislative:**

- Legislația în domeniul sanitar nu încurajează furnizorii de servicii medicale pentru a încheia contracte cu casele județene de asigurări de sănătate, iar sumele decontate de către acestea sunt considerate insuficiente pentru acoperirea costurilor programelor derulate;
- Legea nr.17 /2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice nu acoperă întreaga problematică a acestei categorii de populație, iar prevederile sale sunt depășite și nu se aplică corespunzător;
- Lipsește o lege cadru pentru protecția drepturilor persoanelor vârstnice, precum și a unor reglementări specifice și punctuale prin aplicarea cărora să se asigure:
  - luarea în considerare a particularităților, definițiilor și procedurilor stabilite în legislația Comunității Europene, pentru corespondența organizatorică, funcțională și administrativă cu practicile din țările Uniunii Europene în domeniul protecției sociale a persoanelor vârstnice;
  - adoptarea unei noi definiții a persoanei vârstnice și precizarea în mod clar a situațiilor în care aceasta intră în procesul de evaluare socio-medicală și de participare la un program de servicii;
  - detalierea în mod clar a tuturor drepturilor persoanelor vârstnice și a modului de acces la acestea;
  - extinderea problematicei vârstnicilor prin introducerea de prestații, facilități și accesibilități acordate acestora, reglementarea condițiilor de acordare a acestor drepturi și stabilirea instituțiilor implicate și obligate să le soluționeze solicitările;
  - reglementarea principiilor, criteriilor și modului de calcul al contribuției individuale a persoanelor vârstnice asistate în unități de stat și private, precum și situațiile în care asistatul nu are venituri suficiente și susținători legali. În acest domeniu, trebuie să se stabilească în mod clar aportul consiliilor locale și județene, precum și ale persoanelor juridice private care derulează programe de servicii pentru persoanele vârstnice;

- stabilirea pachetelor minimale de servicii ce se justifică a fi acordate pentru principalele situații socio-medicele ce se întâlnesc în mod curent la persoanele vârstnice aflate în dificultate, cât și cele oferite în regim de urgență;
  - reglementarea procedurilor de contractare și finanțare a serviciilor, precum și modul de furnizare a acestora, astfel încât ele să fie de calitate și să răspundă obiectivelor programelor stabilite de către comisiile de evaluare a situației socio-medicele a persoanelor vârstnice;
  - stabilirea și verificarea aplicării procedurilor care privesc acordarea îngrijirilor pentru persoanele vârstnice, realizarea activităților pe baza unui plan individualizat întocmit în urma aplicării grilei de evaluare a nevoilor și a fișei socio-medicele, în care fiecare specialist să propună măsuri, termene și modalități de evaluare a activității;
  - reglementarea procedurilor de lucru pentru înstrăinarea bunurilor proprietate personală în scopul de a proteja dreptul de proprietate și de a conserva bunurile mobile și imobile ale persoanelor vârstnice aflate în situații vulnerabile și de risc;
  - reglementarea îndatoririlor, obligațiilor și a răspunderii civile și după caz penale a persoanelor fizice desemnate să acorde servicii de îngrijire persoanelor vârstnice;
  - instituirea obligației ca fiecare primărie să cunoască vârstnicii din cadrul comunității care se găsesc în situație de risc socio-medical și în colaborare cu instituțiile de specialitate și reprezentanții societății civile să acționeze operativ pentru ameliorarea condițiilor de trai a acestor persoane;
- Lipsesc un Program Național pentru Protecția Socială a Persoanelor Vârstnice care să fie însușit și aprobat de Parlament, cu obiective comparabile cu cele existente la nivel european, astfel încât guvernul actual și cele viitoare să aibă obligația să-l aplice în condiții de responsabilitate.

PROPUNERI

Apreciind că pentru pensionarul singur din mediul urban, valoarea coșului mediu efectiv de consum lunar stabilit de Institutul Național de Statistică, precum și nivelul minim de trai decent, respectiv nivelul minim de subzistență, furnizate de Institutul de Cercetare a Calității Vieții, sunt insuficiente pentru a-i asigura acestuia un trai decent, Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice propune instituirea unui coș minim de consum lunar pentru pensionarul singur din mediul urban, păstrând pentru produsele alimentare, cantitățile stabilite de Institutul Național de Statistică pentru asigurarea necesarului minim de calorii.

Utilizând prețurile lunii mai 2012, a rezultat nivelul acestui coș minim de consum lunar de 969,62 lei/persoană, nivel considerat acceptabil, care ar trebui să fie atins de nivelul pensiei medii de bază. (Anexa nr. 4).

În perioada actuală este necesar ca în România **să se promoveze măsuri concrete destinate persoanelor vârstnice** prevăzute într-un Program Național pentru Protecția Socială a Persoanelor Vârstnice, pentru a permite acestora să dispună de resurse suficiente pentru o existență decentă, să poată participa activ la piața publică, socială și culturală și să decidă asupra propriei vieți, să ducă o existență independentă, cât mai mult timp posibil.

În ceea ce privește principalele contribuții ale administrației publice centrale și locale, responsabilizate pentru îmbunătățirea condițiilor socio-economice ale persoanelor vârstnice, apreciem că acestea pot fi sintetizate după cum urmează:

1. în domeniul asigurărilor sociale

Promovarea sistemului unitar public de pensii la nivel național, într-o concepție îmbunătățită, să țină cont de următoarele propuneri:

- Legislația în domeniul pensiilor să prevadă în mod expres:
  - reglementarea valorii punctului de pensie la cel puțin 45,0% din salariu mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat; iar pentru situațiile în care pe parcursul anului salariul mediu brut realizat depășește în 3 luni consecutive cu peste 5,0% pe cel prognozat, valoarea punctului de pensie să se majoreze în mod corespunzător;
- Reducerea numărului de pensionari (și implicit a ratei de dependență), prin:

- egalizarea vârstei limită de pensionare a femeilor cu cea a bărbaților, respectiv la 65 ani, în orizontul de prognoză 2015 - 2030;
- aplicarea de practici flexibile de lucru care să încurajeze persoanele vârstnice să reintre pe piața muncii; instituirea de norme și convenții care să permită prelungirea vieții active, dincolo de 65 de ani, cu beneficii fiscale și sociale atât pentru vârstnici, cât și pentru angajatori.
- Eliminarea impozitării pensiilor în cuantum de până la 1.500 lei ;
- În perspectivă, motivarea și încurajarea angajaților și angajatorilor să participe la Pilonul III¹⁸ de pensii, cu avantajul unor beneficii de natură fiscală pentru aceștia, iar pentru angajat cu avantajul acumulării și fructificării contribuțiilor strânse de-a lungul vieții, în contul /conturile personale din cadrul fondului de pensii facultative, contribuții pe care le va putea folosi din momentul pensionării.
- Menținerea pe termen scurt și creșterea (pe termen lung) a numărului de angajați cu forme legale prin politici active în sfera ocupării forței de muncă, investiții (care să creeze noi locuri de muncă și să crească veniturile);
- Creșterea numărului de contribuitori prin atragerea celor care lucrează în agricultură sau ca liber întreprinzători și care în prezent sunt neasigurați și prin includerea altor categorii de persoane care obțin venituri. Atragerea de noi asigurați în rândul populației active le-ar putea garanta acestora o formă de venit și, în plus, prin contribuția lor ar participa la întregirea fondului de asigurări sociale.

2. în domeniul sănătății publice

Revizuirea și îmbunătățirea pachetului de legi care reglementează sănătatea populației, asigurarea acesteia pe baza unei concepții moderne prin :

- creșterea accesului la serviciile de protecție a sănătății și îndeosebi la serviciile medicale de bază. Derularea de programe speciale pentru persoanele vârstnice;
- înființarea de către direcțiile sanitare a secțiilor de geriatrie în toate spitalele și a cabinetelor de geriatrie în toate municipiile și orașele mari;
- acordarea de asistență medicală gratuită persoanelor vârstnice, precum și de gratuități la medicamentele pentru întreținerea sănătății și mod deosebit pentru bolile cronice;

---

¹⁸ **Pilonul III** este denumirea dată sistemului de pensii facultative, administrate de companii private, sistem bazat pe conturi individuale și aderare facultativă. Participarea la pensiile facultative din acest pilon nu este interzisă în funcție de vârstă

- stabilirea unui sistem rațional de aprovizionare a farmaciilor cu medicamente compensate și gratuite și în mod special cu cele destinate întreținerii stării de sănătate a persoanelor vârstnice;
- asigurarea gratuității analizelor de laborator și a investigațiilor în regim de urgență pentru persoanele vârstnice, pe toată perioada lunii, indiferent de decadă;
- îmbunătățirea colaborării între casele de asigurări de sănătate județene și direcțiile sanitare județene prin stabilirea de atribuții și responsabilități clare și precise în regulamente cadru aprobate prin ordin al ministrului sănătății publice;
- înființarea de unități medico-sociale și alocarea resurselor financiare necesare de la consiliile județene pentru funcționarea acestora, precum și încheierea de contracte de furnizare de servicii cu casele județene de asigurări sociale de sănătate;
- înființarea de centre medicale în toate unitățile administrativ - teritoriale care să asigure serviciile medicale de urgență și să supravegheze tratamentul ambulatoriu al persoanelor vârstnice;
- acordarea de competențe mai largi medicului de familie pentru recomandarea efectuării de investigații de laborator și radiologice;
- dotarea cabinetelor de medicină de familie cu micro-aparatură de investigație (electrocardiograf portabil, oscilometru, glucometru, etc.);
- aplicarea de măsuri organizatorice care să conducă la scăderea duratei de prezentare a echipei de salvare, la locul și la ora solicitării;
- urgentarea completării cu personal medico-farmaceutic a tuturor localităților rurale;
- implementarea în toate zonele țării a programelor de îngrijiri la domiciliu;
- dezvoltarea serviciilor de recuperare primară și secundară în mediul urban și rural (în marele comune), identificarea de resurse financiare și suplimentarea fondurilor pentru compensarea medicamentelor pentru a nu se mai crea blocaje în farmacii la eliberarea rețetelor compensate și gratuite;
- încurajarea marilor producători de medicamente din România să fabrice echivalente ale produselor străine pentru care nu există corespondent printre produsele românești, prin acordarea unor facilități la comercializarea medicamentelor, scutiri de taxe și impozite etc.;
- reducerea prețurilor de vânzare a medicamentelor care, în prezent, cuprind în procente ridicate o serie de costuri și adaosuri nejustificate;
- respectarea drepturilor pentru anumite categorii de persoane, prevăzute în legi speciale, cum ar fi: veteranii de război și văduvele de război, persoanele

persecutate din motive politice, etnice, persoanele cu handicap etc., în ceea ce privește gratuitatea integrală a serviciilor medicale și a medicamentelor.

3. în domeniul asistenței sociale

Adoptarea unei legi pentru protecția socială a persoanelor vârstnice în acord cu drepturile persoanelor vârstnice adoptate la nivel european, care să reglementeze în principal :

- îmbunătățirea și extinderea tipurilor de servicii ce le sunt asigurate vârstnicilor în instituțiile de asistență socială în regim rezidențial, respectiv programe de terapie ocupațională, recuperare etc.;
- organizarea de campanii de popularizare a instituțiilor care au atribuții de protecție socială a persoanelor vârstnice, pentru ca aceștia să poată fi informați permanent cu privire la căile de acces la drepturile și facilitățile acordate prin legi speciale și diverse alte reglementări;
- dezvoltarea sistemului rezidențial de asistență socială pentru vârstnici prin reabilitarea căminelor existente pentru persoane vârstnice și construcția de noi cămine, îmbunătățirea confortului în cămine prin dotarea cu echipamente, aparatura medicală, electrocasnică, electronică și mobilier;
- completarea instituțiilor de asistență socială cu personal și cu respectarea obligatorie a structurii minime de personal de specialitate;
- extinderea la nivel național a serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru a răspunde nevoilor individuale ale cât mai multor vârstnici, pentru prevenirea instituționalizării, a marginalizării sociale și a izolării;
- dezvoltarea sistemului de îngrijiri la domiciliu de lungă durată, pentru a nu fi compromisă existența persoanelor vârstnice, deoarece odată cu înaintarea în vârstă, crește riscul de a prezenta boli, invalide și implicit dependență;
- perfecționarea personalului care activează în programe de sprijin pentru persoanele vârstnice prin participarea la schimburi de experiență și cursuri de formare, atragerea de specialiști cu experiență, angajarea unui număr tot mai mare de specialiști și organizarea unei rețele comunitare de medici geriatrii prin dubla specializare a medicilor de medicină internă;
- îmbunătățirea, extinderea și diversificarea serviciilor ce se acordă vârstnicilor asistați la domiciliu, respectiv prin programe de terapie ocupațională, recuperare, activități cultural - artistice etc.;
- implementarea unui sistem național de evidență și monitorizare a cazurilor sociale, ce privesc persoanele vârstnice, pentru o evaluare a cererii și ofertei de servicii,

utilă la elaborarea strategiei de dezvoltare a rețelei de servicii sociale în funcție de nevoile identificate;

- combaterea izolării și încurajarea integrării sociale și în activitate a vârstnicilor prin formarea specialiștilor în domeniul geriatric și responsabilizarea cetățenilor din cadrul comunităților, organizarea de seminarii pe teme privind consecințele îmbătrânirii, impactul pensionării și a efectelor ce decurg din aceasta, organizarea de evenimente dedicate vârstei a treia în centrele de zi /cluburi;
- susținerea implicării active a persoanelor vârstnice în viața socială prin informare, sprijin și consiliere, dezvoltarea programelor ocupaționale în centrele de zi /cluburi, nominalizarea lor în organismele consultative la nivel de comunitate în vederea participării lor active la soluționarea problemelor pe plan local și valorificarea competențelor dobândite în viața activă;
- crearea unor punți între generațiile tinere și vârstnici prin organizarea de rețele de voluntari tineri care să se implice pentru îmbunătățirea calității vieții persoanelor vârstnice instituționalizate și a celor care locuiesc singuri, iar pe de altă parte pentru susținerea unor programe în vederea dezvoltării relațiilor interumane între copiii instituționalizați, elevi etc. și persoanele vârstnice, respectiv oricare alte inițiative menite să realizeze un schimb reciproc de informații pentru familiarizarea cu problematica celor două generații.

Director general

Marius Augustin Pop

Șef birou „Analize și studii”

Alina Matei

Expert I

Olguța Ersilia Mihart

BIBLIOGRAFIE

1. *** Coordonate ale nivelului de trai din România. Veniturile și consumul populației în anul 2011, Institutul Național de Statistică, 2012;
2. *** Raport privind incluziunea socială în România în anul 2010, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, noiembrie 2011
3. *** Situația statistică a numărului de pensionari de asigurări sociale de stat și agricultori, pentru luna **mai 2012**, Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale;
4. *** Nivelul minim de trai decent și nivelul minim de subzistență, pentru lunile **ianuarie și mai 2012** și structura cheltuielilor minime de consum estimate pentru un pensionar singur în prețurile lunii **mai 2012**, Institutul de Cercetare a Calității Vieții;
5. *** Coșul mediu efectiv de consum lunar pentru un pensionar singur și pentru pensionarul din familia de 2 pensionari, pentru lunile **ianuarie și mai 2012**, Institutul Național de Statistică.
6. *** World Bank Romania: Poverty assessment. June 2003. Report No. 26169-RO, apărut sub același număr și în limba română: România: Raport de Evaluare a Sărăciei, octombrie 2003
7. *** Martin Ravallion, Poverty Comparisons, The World Bank, 1994

Numărul de pensionari de asigurări sociale de stat, pe județe la nivelul lunii mai 2012

Nr. crt.	Județul	Populația totală ¹⁾	Număr pensionari	% pensionari în populația județului/țării	% pensionari la nivel de județ din totalul pensionarilor	Pensia medie
1	Alba	371.520	84.378	22,71	1,79	774
2	Arad	455.126	102.374	22,49	2,18	719
3	Argeș	638.942	149.489	23,40	3,18	774
4	Bacău	713.791	143.009	20,04	3,04	775
5	Bihor	593.041	154.630	26,07	3,29	734
6	Bistrița-Năsăud	316.947	55.630	17,55	1,18	657
7	Botoșani	446.456	76.994	17,25	1,64	635
8	Brașov	598.813	139.700	23,33	2,97	939
9	Brăila	356.653	80.217	22,49	1,71	735
10	Buzău	479.210	108.555	22,65	2,31	692
11	Caraș-Severin	320.391	78.569	24,52	1,67	777
12	Călărași	311.474	65.321	20,97	1,39	656
13	Cluj	694.136	161.652	23,29	3,44	835
14	Constanța	724.671	136.815	18,88	2,91	793
15	Covasna	222.065	44.299	19,95	0,94	745
16	Dâmbovița	529.650	115.800	21,86	2,46	733
17	Dolj	700.431	157.791	22,53	3,36	730
18	Galați	606.823	123.917	20,42	2,64	844
19	Giurgiu	279.847	59.687	21,33	1,27	623
20	Gorj	376.090	77.523	20,61	1,65	798
21	Harghita	324.419	73.341	22,61	1,56	748
22	Hunedoara	459.967	123.457	26,84	2,62	958
23	Ialomița	286.619	58.234	20,32	1,24	669
24	Iași	821.952	145.219	17,67	3,09	765
25	Ifov	329.998	71.164	21,56	1,51	711
26	Maramureș	509.660	113.350	22,24	2,41	762
27	Mehedinți	290.137	58.646	20,21	1,25	731
28	Mureș	579.747	137.604	23,74	2,93	740
29	Neamț	562.231	116.336	20,69	2,47	744
30	Olt	460.334	94.338	20,49	2,01	671
31	Prahova	811.479	196.035	24,16	4,17	827
32	Satu Mare	363.488	77.443	21,31	1,64	667
33	Sălaj	240.260	57.244	23,83	1,22	705
34	Sibiu	426.128	96.625	22,68	2,05	805
35	Suceava	709.452	141.245	19,91	3,00	689
36	Teleorman	395.701	95.495	24,13	2,03	674
37	Timiș	678.347	147.530	21,75	3,14	789
38	Tulcea	245.127	44.056	17,97	0,94	687
39	Vaslui	449.401	80.271	17,86	1,71	653
40	Vâlcea	405.822	101.469	25,00	2,15	717
41	Vrancea	390.048	67.426	17,29	1,43	650
42	București	1.937.421	489.438	25,26	10,41	981
	TOTAL	21.413.815	4.702.316	21,96	100,00	778

¹⁾Populația totală a României la data de 1 ianuarie 2011, ultima publicată

**Valoarea coșului mediu efectiv de consum al gospodăriilor de pensionari ^{*)}
(pensionarul singur)**

		Valoare		
		lei lunar/ persoană (prețuri mai 2012)		
		TOTAL	URBAN	RURAL
	Produse alimentare			
1	Făină	2,91	2,55	3,22
2	Mălai	4,43	2,35	6,21
3	Pâine	28,93	25,95	31,48
4	Produse de franzelărie, specialități de panificație	2,20	2,42	2,01
5	Paste făinoase	2,11	2,24	2,00
6	Orez	2,66	2,41	2,87
7	Fasole boabe	3,91	2,76	4,89
8	Cartofi	7,25	7,18	7,31
9	Morcovi, pătrunjel, păstârnac	1,63	1,96	1,34
10	Ceapă uscată	2,09	1,97	2,20
11	Varză murată și alte murături	5,51	3,60	7,14
12	Bulion	3,15	2,53	3,68
13	Conserve de legume	1,39	1,29	1,48
14	Mere	3,64	4,34	3,03
15	Citrice, fructe meridionale	2,12	2,78	1,57
16	Conserve din fructe	2,17	2,05	2,28
17	Carne de bovine	4,86	7,02	3,00
18	Carne de porcine	9,93	11,08	8,95
19	Carne de pasăre	15,85	14,70	16,83
20	Carne de oaie și alte feluri de carne	2,32	1,68	2,87
21	Preparate din carne	13,52	12,65	14,28
22	Pește proaspăt și congelat	3,70	3,71	3,69
23	Lapte proaspăt	14,8	16,29	13,51
24	Lapte bătut, iaurt	1,69	2,10	1,35
25	Telemea de vacă	6,29	6,99	5,68
26	Telemea de oaie	3,61	3,57	3,64
27	Brânză proaspătă și smântână	5,74	5,75	5,73
28	Ouă	9,06	8,13	9,86
29	Untură	1,29	0,57	1,91
30	Ulei comestibil	8,98	8,67	9,26
31	Margarină	2,11	2,50	1,78
32	Zahăr	5,74	5,50	5,95
33	Ciocolată, bomboane	0,65	0,76	0,55
34	Băuturi nealcoolice	2,58	3,29	1,97
	Total 1-34	188,82	183,34	193,52
	Alte produse alimentare	24,16	27,30	21,28
	TOTAL produse alimentare	212,98	210,64	214,80

^{*)}Valorile sunt stabilite de Institutul Național de Statistică

		Valoare lei lunar/ persoană (prețuri mai 2012)		
		TOTAL	URBAN	RURAL
Produse nealimentare				
35	Confecții	1,82	2,05	1,61
36	Tricotaje	0,73	0,75	0,72
37	Încălțăminte	3,10	2,71	3,43
38	Cărți, ziare, papetărie	1,41	2,50	0,48
39	Medicamente	12,39	18,44	7,21
40	Articole de igienă	5,90	7,73	4,33
41	Combustibili	25,26	9,78	38,53
	Total 35-41	50,60	43,96	56,31
	Alte produse nealimentare	18,68	16,22	20,77
	TOTAL produse nealimentare	69,28	60,18	77,08
Servicii				
42	Apă, canal, salubritate	25,30	51,63	2,71
43	Energie electrică	22,12	27,97	17,1
44	Energie termică	20,91	45,10	0,16
45	Gaze naturale	24,64	45,09	7,10
46	Abonament RTV	5,23	8,24	2,65
47	Telefon	10,55	18,93	3,35
48	Transport de călători	3,56	5,69	1,73
49	Servicii medicale	2,76	3,02	2,56
	Total 42-49	115,07	205,67	37,36
	Alte servicii	18,18	32,50	5,91
	TOTAL servicii	133,25	238,17	43,27
	TOTAL	415,51	508,99	335,15

**Valoarea coșului mediu efectiv de consum al gospodăriilor de pensionari^{*)}
(familia formată din 2 pensionari)**

		Valoare		
		lei lunar/ persoană (prețuri mai 2012)		
		TOTAL	URBAN	RURAL
	Produse alimentare			
1	Făină	2,50	2,29	2,67
2	Mălai	4,18	1,89	5,97
3	Pâine	27,62	25,99	28,89
4	Produse de franzelărie, specialități de panificație	1,35	1,52	1,09
5	Paste făinoase	1,49	1,65	1,36
6	Orez	1,83	1,57	2,03
7	Fasole boabe	2,97	2,05	3,68
8	Cartofi	5,45	5,51	5,40
9	Morcovi, pătrunjel, păstârnac	1,21	1,57	0,94
10	Ceapă uscată	1,61	1,49	1,70
11	Varză murată și alte murături	5,71	4,07	6,99
12	Bulion	2,59	2,28	2,84
13	Conserve de legume	1,36	1,29	1,41
14	Mere	2,85	3,72	2,18
15	Citrice, fructe meridionale	1,92	2,47	1,28
16	Conserve din fructe	1,79	2,03	1,60
17	Carne de bovine	4,48	6,91	2,59
18	Carne de porcine	9,81	12,00	8,10
19	Carne de pasăre	11,81	10,88	12,53
20	Carne de oaie și alte feluri de carne	3,18	20,25	3,88
21	Preparate din carne	12,25	11,32	12,97
22	Pește proaspăt și congelat	3,01	3,30	2,79
23	Lapte proaspăt	10,79	10,21	11,24
24	Lapte bătut, iaurt	1,66	1,54	1,76
25	Telemea de vacă	5,37	5,37	5,37
26	Telemea de oaie	3,52	3,83	3,27
27	Brânză proaspătă și smântână	5,54	5,03	5,94
28	Ouă	6,95	6,33	7,44
29	Untură	1,20	0,50	1,75
30	Ulei comestibil	6,73	6,88	6,61
31	Margarină	1,36	1,75	1,05
32	Zahăr	4,20	4,20	4,21
33	Ciocolată, bomboane	0,52	0,67	0,40
34	Băuturi nealcoolice	2,41	3,52	1,53
	Total 1-34	161,22	175,88	163,46
	Alte produse alimentare	18,54	13,19	14,71
	TOTAL produse alimentare	179,76	189,07	178,17

^{*)}Valorile sunt stabilite de Institutul Național de Statistică

		Valoare		
		lei lunar/ persoană (prețuri mai 2012)		
		TOTAL	URBAN	RURAL
Produse nealimentare				
35	Confecții	2,23	2,56	1,97
36	Tricotaje	0,92	1,13	0,76
37	Încălțăminte	3,54	3,28	3,75
38	Cărți, ziare, papetărie	1,83	3,26	0,71
39	Medicamente	12,21	18,80	7,07
40	Articole de igienă	5,20	7,41	3,47
41	Combustibili	24,16	10,64	34,7
	Total 35-41	50,09	47,08	52,43
	Alte produse nealimentare	18,48	19,40	16,84
	TOTAL produse nealimentare	68,57	66,48	69,27
Servicii				
42	Apă, canal, salubritate	18,93	40,10	2,40
43	Energie electrică	17,71	22,65	13,86
44	Energie termică	15,63	35,63	0,00
45	Gaze naturale	21,58	39,86	7,31
46	Abonament RTV	3,87	6,33	1,95
47	Telefon	8,82	15,03	3,96
48	Transport de călători	3,55	5,64	1,91
49	Servicii medicale	5,55	6,44	4,85
	Total 42-49	95,64	171,68	36,24
	Alte servicii	15,10	27,13	9,20
	TOTAL servicii	110,74	198,81	45,44
	TOTAL	359,07	454,36	292,88

**Gruparea pensionarilor de asigurări sociale de stat și agricultori
pe niveluri de pensii^{*)} și pe categorii, MAI 2012**

-persoane-

Tranșe de cuanctum - lei -	TOTAL asigurați	Pensia pentru limită vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțială	Pensia de invaliditate Din care:				Pensia de urmaș	Ajutor social
					Total	Grad 1	Grad 2	Grad 3		
TOTAL. din care:	5.326.168	3.810.799	10.685	114.794	786.977	38.525	386.423	362.029	601.899	1.014
Procente	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
350	949.442	530.058	100	8.236	85.770	2.339	30.234	53.197	324.267	1.011
351 - 375	177.392	109.129	12	3.611	30.714	1.127	16.013	13.574	33.924	2
376 - 400	229.875	158.619	20	4.107	35.935	1.737	19.119	15.079	31.193	1
401 - 416	102.022	56.759	13	2.947	25.505	1.742	12.986	10.777	16.798	0
Sub valoarea coșului mediu efectiv de consum lunar^{****)} - 416 lei	1.458.731	854.565	145	18.901	177.924	6.945	78.352	92.627	406.182	1.014
Procente	27,39	22,42	1,36	16,47	22,61	18,03	20,28	25,59	67,48	100,00
417 - 450	231.245	128.651	28	6.681	57.809	3.947	29.434	24.428	38.076	0
451 - 500	283.108	136.164	48	10.166	93.312	6.308	46.160	40.844	43.418	0
501 - 560	355.998	173.231	121	15.038	128.616	6.673	65.221	56.722	38.992	0
Sub valoarea nivelului minim de subzistență^{***)} 560 lei	2.329.082	1.292.611	342	50.786	457.661	23.873	219.167	214.621	526.668	1.014
Procente	43,73	33,92	3,20	44,24	58,15	61,97	56,72	59,28	87,50	100,00

Tranșe de cuantum - lei -	TOTAL asigurați	Pensia pentru limită vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțială	Pensia de invaliditate din care:				Pensia de urmaș	Ajutor social
					Total	Grad 1	Grad 2	Grad 3		
561-600	155.615	76.150	53	6.538	55.922	2.903	28.357	24.662	16.952	0
601-712	539.629	355.524	1.293	21.334	133.783	5.684	68.331	59.768	27.695	0
Sub valoarea nivelului minim de trai decent^{*)} -712 lei	3.024.326	1.724.285	1.688	78.658	647.366	32.460	315.855	299.051	571.315	1.014
Procente	56,78	45,25	15,80	68,52	82,26	84,26	81,74	82,60	94,92	100,00
713 - 740	118.352	77.978	284	4.678	29.338	1.246	14.985	13.107	6.074	0
741 - 800	257.990	205.117	1.292	8.140	36.511	1.502	18.595	16.414	6.930	0
801 - 900	398.279	344.305	2.162	9.194	35.198	1.460	17.751	15.987	7.420	0
901 - 1000	346.765	317.624	1.940	5.358	17.739	805	8.904	8.030	4.104	0
1001 - 1200	518.495	494.322	2.084	4.891	13.412	621	6.598	6.193	3.786	0
1201 - 1600	462.826	451.348	984	2.809	5.871	346	2.957	2.568	1.814	0
1601 - 2000	131.684	129.370	204	718	1.075	62	525	488	317	0
2001 - 2500	46.478	45.757	35	238	349	13	187	149	99	0
2501 - 3000	13.231	13.082	8	59	62	4	35	23	20	0
3001 - 3500	4.579	4.508	1	26	34	3	17	14	10	0
3501 - 4000	1.671	1.643	2	17	5	0	4	1	4	0
4001 - 4500	722	707	0	3	8	0	6	2	4	0
4501 - 5000	303	293	0	2	8	3	3	2	0	0
peste 5000	467	460	1	3	1	0	1	0	2	0

^{*)} Suma suplimentară alocată de la bugetul de stat pentru asigurarea pensiei minime garantate de 350 lei nu este luată în calcul;

^{**)} Valoarea nivelului minim de subzistență și a nivelului minim de trai decent, total țară, pentru pensionarul singur, **calculat la prețurile lunii mai 2012, comunicat de Institutul de Cercetare a Calității Vieții;**

^{***)} Valoarea coșului mediu efectiv de consum lunar al pensionarului singur, total țară, **calculat la prețurile lunii mai 2012, comunicat de Institutul Național de Statistică.**

Gruparea pensionarilor de asigurări sociale de stat pe niveluri de pensii^{*)} și pe categorii, MAI 2012
-persoane-

Tranșe de cuanțum - lei -	TOTAL asigurați	Pensia pentru limită vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțială	Pensia de invaliditate Din care:				Pensia de urmaș	Ajutor social
					Total	Grad 1	Grad 2	Grad 3		
TOTAL. din care:	4.702.316	3.253.533	10.685	114.794	777.547	37.490	378.028	362.029	544.743	1.014
Procente	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
350	599.814	246.276	100	8.236	77.059	1.387	22.475	53.197	267.132	1.011
351 - 375	112.181	44.205	12	3.611	30.434	1.098	15.762	13.574	33.917	2
376 - 400	118.681	47.662	20	4.107	35.708	1.709	18.920	15.079	31.183	1
401 - 416	80.671	35.459	13	2.947	25.455	1.738	12.940	10.777	16.797	0
Sub valoarea coșului mediu efectiv de consum lunar^{****)} - 416 lei	911,347	373,602	145	18,901	168,656	5,932	70,097	92,627	349,029	1,014
Procente	19,38	11,48	1,36	16,47	21,69	15,82	18,54	25,59	64,07	100,00
417 - 450	182.848	80.370	28	6.681	57.696	3.938	29.330	24.428	38.073	0
451 - 500	261.291	114.381	48	10.166	93.278	6.302	46.132	40.844	43.418	0
501 - 560	352.571	169.812	121	15.038	128.608	6.669	65.217	56.722	38.992	0
Sub valoarea nivelului minim de subzistență^{***)} 560-lei	1.708.057	738.165	342	50.786	448.238	22.841	210.776	214.621	469.512	1.014
Procente	36,32	22,69	3,20	44,24	57,65	60,93	55,76	59,28	86,19	100,00

Tranșe de cuantum - lei -	TOTAL Asigurați	Pensia pentru limită vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțială	Pensia de invaliditate din care:				Pensia de urmaș	Ajutor social
					Total	Grad 1	Grad 2	Grad 3		
561-600	153.292	73.832	53	6.538	55.917	2.900	28.355	24.662	16.952	0
601-712	539.268	355.164	1.293	21.334	133.782	5.684	68.330	59.768	27.695	0
Sub valoarea nivelului minim de trai decent^{**)} -712 lei	2.400.617	1.167.161	1.688	78.658	637.937	31.425	307.461	299.051	514.159	1.014
Procente	51,05	35,87	15,80	68,52	82,04	83,82	81,33	82,60	94,39	100,00
713 - 740	118.261	77.887	284	4.678	29.338	1.246	14.985	13.107	6.074	0
741 - 800	257.968	205.096	1.292	8.140	36.510	1.502	18.594	16.414	6.930	0
801 - 900	398.259	344.285	2.162	9.194	35.198	1.460	17.751	15.987	7.420	0
901 - 1000	346.760	317.619	1.940	5.358	17.739	805	8.904	8.030	4.104	0
1001 - 1200	518.492	494.319	2.084	4.891	13.412	621	6.598	6.193	3.786	0
1201 - 1600	462.824	451.346	984	2.809	5.871	346	2.957	2.568	1.814	0
1601 - 2000	131.684	129.370	204	718	1.075	62	525	488	317	0
2001 - 2500	46.478	45.757	35	238	349	13	187	149	99	0
2501 - 3000	13.231	13.082	8	59	62	4	35	23	20	0
3001 - 3500	4.579	4.508	1	26	34	3	17	14	10	0
3501 - 4000	1.671	1.643	2	17	5	0	4	1	4	0
4001 - 4500	722	707	0	3	8	0	6	2	4	0
4501 - 5000	303	293	0	2	8	3	3	2	0	0
peste 5000	467	460	1	3	1	0	1	0	2	0

^{*)} Suma suplimentară alocată de la bugetul de stat pentru asigurarea pensiei minime garantate de 350 lei nu este luată în calcul;

^{**) Valoarea nivelului minim de subzistență și a nivelului minim de trai decent, total țară, pentru pensionarul singur, **calculat la prețurile lunii mai 2012, comunicat de Institutul de Cercetare a Calității Vieții;**}

^{***) Valoarea coșului mediu efectiv de consum lunar al pensionarului singur, total țară, **calculat la prețurile lunii mai 2012, comunicat de Institutul Național de Statistică.**}

Gruparea pensionarilor agricultori pe niveluri de pensii*) și pe categorii, MAI 2012
-persoane-

Tranșe de cuanțum - lei -	TOTAL asigurați	Pensia pentru limită vârstă	Pensia de invaliditate din care:				Pensia de urmaș
			Total	Grad 1	Grad 2	Grad 3	
TOTAL. din care:	623.852	557.266	9.430	1.035	8.395	0	57.156
Procente	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	X	100,00
350	349.628	283.782	8.711	952	7.759	0	57.135
351-375	65.211	64.924	280	29	251	0	7
376 - 400	111.194	110.957	227	28	199	0	10
401 – 416	21.351	21.300	50	4	46	0	1
Sub valoarea coșului mediu efectiv de consum lunar^{***}) - 416 lei	547.384	480.963	9.268	1.013	8.255	0	57.153
Procente	87,74	86,31	98,28	97,87	98,33	X	99,99
417 – 451	48.397	48.281	113	9	104	0	3
451 – 500	21.817	21.783	34	6	28	0	0
510 – 560	3.427	3.419	8	4	4	0	0
Sub valoarea nivelului minim de subzistență^{***}) 560–lei	621.025	554.446	9.423	1.032	8.391	0	57.156
Procente	99,55	99,49	99,93	99,71	99,95	X	100,00

Tranșe de cuanum - lei -	TOTAL Asigurați	Pensia pentru limită vârstă	Pensia de invaliditate din care:				Pensia de urmaș
			Total	Grad 1	Grad 2	Grad 3	
561-600	2.323	2.318	5	3	2	0	0
601-712	361	360	1	0	1	0	0
Sub valoarea nivelului minim de trai decent^{**}) -712 lei	623.709	557.124	9.429	1.035	8.394	0	57.156
Procente	99,98	99,97	99,99	100,00	99,99	X	100,00
713 - 740	91	91	0	0	0	0	0
741 - 800	22	21	1	0	1	0	0
801 - 900	20	20	0	0	0	0	0
901 - 1.000	5	5	0	0	0	0	0
1.001 – 1.600	5	5	0	0	0	0	0
peste 1.600	0	0	0	0	0	0	0

) Suma suplimentară alocată de la bugetul de stat pentru asigurarea pensiei minime garantate de 350 lei nu este luată în calcul;

Valoarea nivelului minim de subzistență și a nivelului minim de trai decent, total țară, pentru pensionarul singur, **calculat la prețurile lunii mai 2012, comunicat de Institutul de Cercetare a Calității Vieții;

***Valoarea **coșului mediu efectiv de consum lunar** al pensionarului singur, total țară, **calculat la prețurile lunii mai 2012, comunicat de Institutul Național de Statistică.**

**Propunere privind coșul minim de consum lunar pentru pensionarul singur din
mediul urban, la nivelul prețurilor lunii mai 2012**

Produse și servicii	UM	Cantitate^{*)}	lei/UM	Valoare mai 2012 (lei/pers)
A. PRODUSE ALIMENTARE				
Faina	kg	1,106	3.5	3,87
Malai	kg	1,137	3.0	3,41
Paine	kg	9,584	1.8	17,25
Produse de franzelarie	kg	0,368	20.0	7,36
Paste fainoase	kg	0,535	4.8	2,57
Orez	kg	0,755	6.5	4,91
Fasole boabe	kg	0,519	7.0	3,63
Cartofi	kg	5,727	1.0	5,73
Morcovi, patrunjel, pastarnac	kg	1,033	3.0	3,10
Ceapa uscata	kg	1,275	2.5	3,19
Varza murata si alte muraturi	kg	0,931	4.5	4,19
Bulion	kg	0,411	8.0	3,29
Conserve de legume	kg	0,262	19.0	4,98
Mere	kg	2,101	3.0	6,30
Citrice, fructe meridionale	kg	0,644	6.2	3,99
Conserve din fructe	kg	0,314	12.3	3,86
Carne de bovine	kg	0,517	15.0	7,76
Carne de porcine	kg	0,858	16.0	13,75
Carne de pasare	kg	1,788	11.3	20,20
Carne de oaie si alte feluri de carne	kg	0,076	20.0	1,52
Preparate din carne	kg	1,027	21.1	21,67
Peste proaspat si congelat	kg	0,531	12.3	6,53
Lapte proaspat	l	7,860	3.0	23,58
Lapte batut, iaurt	l	0,476	6.7	3,19
Telemea de vaca	kg	0,600	11.5	6,90
Telemea de oaie	kg	0,263	14.0	3,68
Branza proaspata si smantana	kg	0,612	12.0	7,34
Oua	bucati	20,000	0.6	12,00
Slănină și untura	kg	0,108	8.0	0,86
Ulei comestibil	l	1,606	6.0	9,64
Margarina	kg	0,416	11.2	4,66

Produse și servicii	UM	Cantitate¹⁾	lei/UM	Valoare mai 2012 (lei/pers)
Zahar	kg	1,370	5.0	6,85
Ciocolata, bomboane	kg	0,052	21.0	1,09
Bauturi nealcoolice	l	3,037	2.5	7,59
Total	x	x	x	240,44
Alte produse alimentare	x	x	x	36,07
TOTAL PRODUSE ALIMENTARE	x	x	x	276,51
B. PRODUSE NEALIMENTARE				
Confectii	x	x	x	9,95
Tricotaje	x	x	x	5,21
Incaltaminte	x	x	x	16,37
Carti si rechizite	x	x	x	5,35
Medicamente	x	x	x	57,12
Articole de igiena	x	x	x	15,53
Articole menaj, electrocasnice și produse de uz gospodăresc	x	x	x	30,49
Total	x	x	x	140,02
Alte produse nealimentare	x	x	x	70,01
TOTAL PRODUSE NEALIMENTARE	x	x	x	210,03
C. SERVICII				
Apa, canal, salubritate	x	x	x	37,06
Energie electrica	Kwh	42	1,15	48,30
Energie termica sau alte surse de energie	Gcal	x	x	167,80
Gaze naturale	m,c,	15	1,19	17,85
Telefon	x	x	x	47,51
Transport (metrou, c,f,, auto)	x	x	x	49,22
Servicii medicale	x	x	x	43,06
Impozite si taxe	x	x	x	10,00
Total	x	x	x	420,80
Alte servicii	x	x	x	62,28
TOTAL SERVICII	x	x	x	483,08
TOTAL GENERAL	x	x	x	969,62

¹⁾Cantitățile de produse sunt stabilite de Institutul Național de Statistică pentru asigurarea necesarului minim de consum caloric al unei persoane vârstnice

Majorările de prețuri la principalele produse alimentare, nealimentare și servicii care au condus la scăderea puterii de cumpărare a pensionarilor în perioada octombrie 2009 - mai 2012

lei / UM

Denumire produs ^{*)}	UM	Oct -09	Dec-09	Dec-10	Dec-11	Mai-12
Apa	m ³	2,986	3,026	3,506	4,623	4,690
Branză de oaie	kg	16,0	16,0	17,0	17,0	18,0
Brânză de vacă	kg	10,8	10,9	11,3	11,7	12,3
Canalizare	m ³	0,667	0,676	0,783	1,029	1,047
Carne de bovine	kg	12,6	12,5	12,8	13,0	13,2
Carne de pui	kg	9,5	9,5	9,8	10,3	10,4
Cărți, ziare, reviste	x	11,4	11,5	12,8	13,3	13,5
Cartofi	kg	2,0	2,0	2,9	2,1	2,4
Citrice și alte fructe meridionale	kg	6,0	5,7	6,1	5,9	6,5
Combustibil-benzină	l	4,7	4,8	5,5	6,2	6,4
Fasole boabe și alte leguminoase	kg	6,4	6,5	6,7	6,9	6,9
Fructe proaspete	kg	3,0	3,1	3,7	4,1	4,7
Fructe și conserve din fructe	cutie	4,1	4,0	4,5	4,8	5,3
laurt	pahar (400g)	2,7	2,7	2,8	3,0	3,0
Igienă și cosmetică	x	14,8	14,8	15,3	16,0	16,1
Întreținere locuință (termoficare)	x	134,6	134,6	150,7	193,3	191,8
Lapte de vacă	l	3,0	3,0	3,1	3,4	3,5
Metrou	călătorie	1,3	1,3	1,5	2,0	2,0
Ouă	buc	0,67	0,75	0,71	0,82	0,71
Pâine	buc	1,0	1,0	1,1	1,2	1,2
Salubritate	x	8,3	8,4	9,7	12,8	13,0
Telefon(confort 50 impulsuri)	abonament	42,860	42,277	44.750	48,000	49,100

^{*)}Pentru produsele și serviciile care nu s-au putut cuantifica într-o unitate de măsură, s-a considerat consumul mediu valoric lunar al unei persoane